

Tekst toespraak “ Dodenherdenking 4 mei 2020” te Stedum.

Namens de Oranjevereniging Stedum, welkom op deze herdenkingsbijeenkomst van 4 mei 2020.

We komen door omstandigheden, u bekend, samen bij het oorlogsmonument en niet in de Gereformeerde- of Hervormde kerk in Stedum.

Welkom; veteranen uit Stedum, waarvan we helaas Kees Eisema, één van de initiatiefnemers van de aanwezigheid van de veteranen, tijdens deze herdenking moeten missen.

Welkom afgevaardigden van:

de veteranen: de heren Cor Slager en Robbert Slager.

de vereniging dorpsbelangen: de heer Fokko Smit.

de gezamenlijke kerken: de heren Peter Verduijn en Peter Tillema.

de scouting vereniging: mevrouw Lies Oldenhof.

U afgevaardigden gaat straks een kaars aansteken ter nagedachtenis aan hen die zijn gevallen.

Welkom ook de heer Hommo Smit, die straks het gedicht: “Vrijheid” zal voorlezen en daarmee ook deze bijeenkomst afsluit.

Dhr.Engels, burgemeester van de Gemeente Loppersum, is hier vanmiddag namens de gemeente Loppersum bij het Herdenkingsmonument aanwezig geweest om eer te bewijzen en een kaars aan te steken ter nagedachtenis aan hen die zijn gevallen.

Tijdens de Nationale Herdenking herdenken wij de Nederlandse oorlogsslachtoffers. Allen – burgers en militairen – die in het Koninkrijk der Nederlanden of waar ook ter wereld zijn omgekomen of vermoord sinds het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog, en daarna in oorlogssituaties en bij vredesoperaties."

Vandaag 4 mei herdenken wij.

Morgen vieren wij.

Wij vieren dat 75 jaar geleden de Nederlandse bevolking zijn vrijheid herkreeg, 1945 - 2020, 75 jaar vrijheid.

Wat hadden we ons deze dodenherdenking en de viering van 75 vrijheid, anders voorgesteld.

Ook nu 75 jaar na de bevrijding zijn we in onze vrijheid beperkt. Ook nu ligt er een beklemmende deken over de samenleving die elk plezier en gevoel van vrijheid lijkt te smoren. Dit door beperkingen die we ons zelf opleggen omdat de vrijheid van de een niet ten koste mag gaan van de gezondheid van de ander.

En toch staan we hier, kunnen we hier staan. Er staat er een erehaag gevormd door de Stedummer veteranen. Het signaal Taptoe en het Wilhelmus zijn door Nanne Santing, Berta Tuinstra en Klarie Slager uit de toren ten gehore gebracht, om onze gevallen en ook onze overlevenden te eren.

We kunnen nu onze gevallen eren, maar niet toen Nederland bezet was en zuchtte onder het Duitse juk gedurende de tweede wereldoorlog.

We prijzen ons gelukkig met onze vrijheid, met het feit dat we nu een keuze hebben.

De keuze om hier te staan. De keuze van vrijheid van godsdienst en geweten. De keuze van recht op zelfbeschikking. De keuze op medezeggenschap. De keuze is er, ook al is ook nu onze bewegingsvrijheid beperkt en is het pijnlijk om te moeten herdenken zonder, overlevenden, familie, vrienden en dorpsgenoten.

De Bezetter in de Tweede Wereldoorlog maakte onderscheid. Onderscheid tussen ons, wij-Nederlanders. Dicterde wat we wel en niet mochten doen en manipuleerde ons handelen en denken. Hetzelfde gedachtengoed en dezelfde loyaliteit waardoor en waarvoor we hier nu staan tijdens deze herdenkingsbijeenkomst.

Hoe zeer hebben we dezelfde loyaliteit nu nodig om door deze moeilijke en onzekere tijd heen te komen. Voor elkaar zorgen, elkaar respecteren, het lijkt nu belangrijker dan ooit en gelukkig doen we dat ook.

Juist nu het nodig om figuurlijk schouder aan schouder te staan.

Straks als het dagelijkse leven weer opgepakt wordt, is het des te belangrijker te beseffen dat we elkaar moeten blijven respecteren, accepteren en de vrijheid gunnen om te zijn wie je wilt zijn. Zonder aanzien des persoons. In een leven waar alles al jaren eigenlijk vanzelfsprekend leek te zijn.

Hoe belangrijk is het te beseffen dat er zijn steeds minder mensen die de Tweede Wereldoorlog mee hebben gemaakt. Steeds minder mensen die kunnen vertellen hoe het was, steeds minder mensen die niet hoeven te herdenken omdat alles op hun netvlies staat gebrand. Herdenken is belangrijk maar heeft een andere betekenis dan herinneren. Over 10 jaar misschien 15 jaar zijn er geen mensen meer die de tweede wereldoorlog hebben meegemaakt. In verschillende landen zien we dat de vervolging van joden, genocide, niet meer genoemd wordt tijdens de dodenherdenking. Wat is dan nog de betekenis van de herdenking, wanneer zulke dingen niet meer genoemd gaan worden?

Die donkere periode moet meer blijven dan een herinnering. We herdenken om het verleden wat we niet willen herhalen te voorkomen, verzoening hoort daarbij. De huidige situatie waarin we niet kunnen gaan en staan waar we willen, doet je beseffen dat wij in heel veel opzichten aan onze vrijheid gewend zijn geraakt. De vrijheid die er zo vanzelfsprekend was, elke dag, wanneer je opstond, alle 75 jaren lang. Letterlijk bevochten met bloed, zweet en tranen.

Daarom staan we hier ook, om onze vrijheid te eren, al 75 jaar lang.

Rob Douma

Voorzitter Oranjevereniging Stedum